

พระธรรมเทศนา เรื่อง ปุณฺณาคมกกา
ในการบำเพ็ญกุศลวันออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ
พระธรรมมงคลวุฒาจารย์ (บุญยงค์ ปุณฺณาคโม)
ณ อาคาร ๙๖ ปี วัดบวรนิเวศวิหาร
วันพฤหัสบดีที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๑๕.๐๐ น.
พระเทพศากยวงศ์บัณฑิต
รับถวาย

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

อิธ โมทติ เปจฺจ โมทติ

กตปุญฺโ□ อุกฺยตฺถ โมทติ

โส โมทติ โส ปโมทติ

ทิสฺวา กมฺมวิสุทฺธิมตฺตโนติ.

บัดนี้ จักถวายวิสัชนาพระธรรมเทศนา ใน ปุณฺณาคมกกา พรรณนาถึงการมาถึงด้วยบุญ มีชีวิตอยู่ด้วยบุญ และละกาละไปด้วยบุญ เพื่อประดับปัญญาบารมี เพิ่มพูนกุศลบุญราศีส่วน ทักขิณานุปทานกิจ อันคณะธรรมยุตและกองทุนพระสังฆาธิการ กรุงเทพมหานคร-สมุทรปราการ (ธรรมยุต) โดยมีเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ผู้ปฏิบัติหน้าที่เจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุติ เป็นประธานเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลถวาย พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมมงคลวุฒาจารย์ (บุญยงค์ ปุณฺณาคโม) อดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร และอดีตผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการในสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร ผู้เป็นรัตตัญญูมหาเถร พุทธบริษัทคารวสถาน ด้วยว่าการที่ได้รับเครื่องสักการะบูชาเช่นนี้ เป็นผลดีจากการที่พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมมงคลวุฒาจารย์ ได้มาด้วยบุญ มีชีวิตอยู่ด้วยการบำเพ็ญบุญ คือความดี ทั้งที่เป็นอดีตหิตสมบัติและปรตถปฏิบัติมาโดยตลอดจนมีชีพ สมควรแก่การดำรงอายุสังขารถึง ๙๗ ปี สถิตมั่นในสมณเพศนานถึง ๗๗ พรรษา ผู้เป็นบุพพการี ด้วยน้ำใจอันประกอบด้วยกตัญญูกตเวทิตาธรรมและอปายนธรรม ซึ่งมีประจำมั่นในใจเป็นเหตุให้แสดงออก เพื่อสนองเป็นปัจจัยปการคุณตามวิสัยแห่งสัพปุริสบัณฑิต ผู้มั่นในพระพุทธศาสนา ต้องด้วยนิพนธ์คาถาที่พระบรมศาสดาตรัสไว้ในติโรกฐทสูตรว่า เปตานํ ทกฺขิณํ ทชฺชา ปุพฺเพ กตมนุสฺสํ แปลความว่า เมื่อมาหวนอนุสรณ์ถึง สัมพันธภาพระหว่างกันและกัน คือมารดาบิดากับบุตรธิดา ระหว่างพระอุปัชฌาย์อาจารย์กับศิษยานุศิษย์ ระหว่างญาติกับญาติ มิตรกับมิตร ฝ่ายผู้อยู่ควรบำเพ็ญทักษิณา เพื่อฝ่ายผู้ล่วงลับไปแล้ว ดังนี้

ก็โดยอาศัยพระพุทธรูปนี้เป็นมูลฐานเป็นประการสำคัญ ตามธรรมเนียมปฏิบัติของคณะธรรมยุต ได้กำหนดวันนี้เป็นดิถีปรารภบำเพ็ญกุศลถวายในการออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมมงคลวุฒาจารย์ (บุญยงค์ บุญภาคโม) ซึ่งจะมีขึ้นในวันอาทิตย์ที่ ๑๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔ หลังจากที่ได้บำเพ็ญกุศลอุทิศถวายมาเกือบ ๙ เดือน แท้จริง พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมมงคลวุฒาจารย์นั้น มีคุณสมบัติแก่ความเป็นภิกษุสงฆ์รับภาระอุปถัมภ์ธรรมของประชุมชนทุกประการ เพราะพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ ประกอบด้วยวุฒิสมบัติ ๓ ประการบริบูรณ์ คือ

ชาติวุฒิ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ ได้อาศัยบุพเพกตบุญญา ได้บำเพ็ญบุญมาแต่กำเนิด ได้ถือกำเนิดในตระกูล “เสนเคน” ซึ่งตอนหลังได้เปลี่ยนเป็น “บุญญาคนานท์” ตามนามฉายาในมคธภาษาที่ประทานให้โดยสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ นายเปและนางสียา ผู้เป็นบิดามารดาได้ตั้งชื่อบุตรคนแรกของตนว่า “บุญยงค์” แปลว่าผู้มีบุญเป็นอุปาย ครอบครั “เสนเคน” เป็นครอบครัวเกษตรกรชาวอีสานของจังหวัดขอนแก่น แต่เป็นครอบครัวที่นิยมการทำบุญสุนทานและช่วยเหลือกิจของสงฆ์ อันเป็นเหตุให้จิตใจของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ น้อมไปในทางธรรมแต่เยาว์วัย สมกับนามฉายาว่า มาด้วยบุญ ด้วยเป็นผู้มีจิตใจฝักใฝ่ในทางธรรม เฉลียวฉลาด มีอธยาศัยกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว และชอบศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่อยู่เสมอ เชื่อว่ามีอธยาศัยเติบโตมาด้วยบุญ คือความดี บิดามารดาจึงได้ไปฝากไว้กับพระมหาจันทร์ศรี จนทที่ไป ภายหลังดำรงสมณศักดิ์ที่ พระอุดมญาณโมลี การเป็นศิษย์ของพระเดชพระคุณพระอุดมญาณโมลี เป็นเหตุให้ได้มาอยู่รับใช้เป็นศิษย์วัดบวรนิเวศวิหาร ในกรุงเทพมหานคร ครั้นเจริญวัยมีอายุ ๑๘ ปี ได้เข้าบรรพชาเป็นสามเณร ณ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร โดยมีสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ทรงเป็นสมเด็จพระอุปัชฌาย์ เมื่อมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ก็ได้อุปสมบท โดยมีสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ทรงเป็นพระอุปัชฌาย์เช่นกัน ได้นามตามมคธภาษาว่า บุญภาคโม แปลว่า ผู้มาด้วยบุญ คือความดี ได้ชื่อว่าประกอบด้วยชาติวุฒิ เพราะได้อุบัติในอริยชาติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

คุณวุฒินั้น ได้รับการสอบพระปริยัติธรรมแผนกธรรมในชั้นนักธรรมชั้นโท ส่วนทางสายสามัญได้ประกาศนียบัตรการบัญชีและประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมูล ซึ่งเป็นการสอบเทียบความรู้ที่สามารถนำไปประกอบวิชาชีพครูได้ในสมัยนั้น นอกจากนั้นพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ นั้นมีวุฒิ คือภูมิรู้ในเรื่องโหราศาสตร์ จนได้ใช้ความรู้นั้น ได้เป็นสภานะ ที่พึ่งของญาติโยม ผู้ใดต้องการฤกษ์ยามในมงคลกิจใด ๆ ไม่ว่าเปิดบริษัท การแต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ออกรถใหม่ หรือฤกษ์ลาสิกขาต่างก็มุ่งไปพึ่งวุฒิภูมิรู้ทางโหราศาสตร์ของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ ต่อมาภายหลังเมื่อมีอายุ

พรรษามากขึ้นเป็นผู้นำหมู่คณะ ก็ปกครองสมณบริษัทให้สมัครสมานมั่นในสามัคคีธรรม มีจริยาวัตร
สมแก่สมณสาธูป แม้บางครั้งชอบพูดเสียงดัง แต่มีจิตใจที่เต็มเปี่ยมยิ่งด้วยความเมตตากรุณา ซึ่งมีได้
จำกัดอยู่ในหมู่มนุษย์อย่างเดียว แต่ยังได้ขยายไปถึงสัตว์ ทำให้กุฏิของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ
เป็นที่ชุมนุมของวิฬารสัตว์คือแมว เป็นต้น ดำรงมั่นในพระธรรมวินัยมายาวนาน จึงเป็นที่ยกย่อง
สรรเสริญของบัณฑิตว่า เป็นผู้ประกอบด้วยเถรธรรม สมด้วยวจนประพันธ์ที่ตรัสสรรเสริญไว้ว่า

ยมหิ สจฺจยจ ธมฺโม จ

อหิสฺสา สยฺมโม ทโม

เสว วนฺตมโล ธโร

โส เถโรติ ปวฺจจติ

แปลว่า สัจจะ ๑ ธรรมะ ๑ อหิงสา ๑ สัณญมะ ๑ ทมะ ๑ มีอยู่ในผู้ใด บัณฑิตสรรเสริญอิริชน
ผู้นั้นว่า เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ เพราะคุณธรรมทั้ง ๕ ประการนี้ ที่เป็นธรรมของผู้ใหญ่ พระเดชพระ
คุณท่านเจ้าคุณฯ จึงสามารถยึดเหนี่ยวน้ำใจของพระเถรานุเถระ ศิษยานุศิษย์ ตลอดถึงบุคคลผู้
ใกล้ชิด ให้รักใคร่เคารพนับถือบูชาตลอดมาโดยลำดับ

ในส่วนวัยวุฒินั้น เพราะพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ มีอายุถึง ๘๗ ปี นับว่าเป็นผู้มีอายุ
ยั่งยืน พร้อมมีสุขภาพดี และมั่นคงในพระธรรมวินัย ได้รับพระมหากรุณาธิคุณตั้งและเลื่อนสมณศักดิ์
เป็นพระราชคณะตามลำดับ จนถึงพระราชคณะสุดท้ายที่ชั้นธรรม ที่ พระธรรมมงคลวุฒาจารย์ ซึ่ง
เป็นพระราชทินนาม สะท้อนถึงควมมีวัยวุฒิสมบัติของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ ได้ดียิ่ง

ก็โดยที่พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ นั้น ประกอบด้วยวุฒิสมบัติบริบูรณ์ครบทั้ง ๓ ประการ
จึงควรแก่การจะอุปถัมภ์ธรรมของนิกรชนทั่วไป แต่คุณธรรมทั้งหมดนี้จะสำเร็จบริบูรณ์ได้ ต้อง
อาศัยเหตุเบื้องต้น คือบุญ หรือความดี ความดีที่ได้มาแต่กำเนิด และความดีที่ได้วิริยะอุตสาหะสั่งสม
มาโดยตลอดจนมีชีพ จนถึงได้กระทำกาละ

ก็เมื่อพระเถรานุเถระพร้อมด้วยคณะสงฆ์และศิษยานุศิษย์ ได้มาอนุสรณ์ถึงกุศลจริยาสัมมา
ปฏิบัติของบุพพการีชนเป็นเหตุแล้ว ได้มาสักการะเคารพบูชาโดยสถานเป็นธรรมการะวัตรบูชา
บำเพ็ญกุศลราศี น้อมอุทิศถวาย ณ โอกาสนี้ ชื่อว่าได้บำเพ็ญกตัญญูกตเวทิตาธรรม นับว่าเป็นคนดี
เพราะเป็นที่สรรเสริญของสัพบุรุษบัณฑิต สมด้วยเถรภาษิตกล่าวไว้ว่า ภูมิ เว สาธูปานํ กตญญ
กตเวทิตาฯ ความกตัญญูกตเวทิตา เป็นเครื่องหมายของสาธุชน และจัดว่าเป็นบุญอันได้กระทำแล้ว
เป็นเหตุให้บันเทิง นำไปสู่สุคติ คือความเจริญ สมด้วยพระพุทธานิพนธ์ที่ตรัสไว้ในธรรมบท ที่ได้
อัญเชิญมาเป็นนิกเขปบทแห่งพระธรรมเทศนานี้ว่า

อิธ โมทติ เปจฺจ โมทติ เป็นต้น แปลความว่า “บุคคลผู้มีบุญอันได้กระทำแล้ว ย่อมได้รับผล
คือ ย่อมบันเทิงในโลกนี้ ย่อมบันเทิงในโลกหน้า ย่อมบันเทิงในโลกทั้งสอง บุคคลผู้มีบุญอันได้กระทำ

แล้วนั้น ย่อมบันเทิงทั่ว ไปแล้วสุดสุดคือคติที่ดี ย่อมบันเทิงอย่างยิ่ง เพราะเห็นซึ่งกรรมอันบริสุทธิ์ของตน” ดังนี้.

พระพุทธานุชาตินี้เป็นพระพุทธานุชาติที่แสดงผลของบุญ อันคำว่า บุญ□ ที่แปลกันว่า บุญ ในภาษาไทยนั้น มีนัยที่ต่างกับความเข้าใจของพุทธศาสนิกชนทั่วไป คำว่า บุญ แปลตามศัพท์ว่า ชำระฟอก ล้าง ท่านแสดงว่า แบ่งเป็น ๒ คือบุญที่เป็นส่วนเหตุ ได้แก่ความดีต่าง ๆ เรียกว่าเป็นบุญ เพราะเป็นเครื่องชำระฟอกล้างความชั่ว บุญที่เป็นส่วนผล คือความสุข ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “ภิกษุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายอย่ากลัวต่อบุญเลย บุญเป็นชื่อของความสุข”

“บุญ” เป็นคำธรรมที่สำคัญคำหนึ่งในพระพุทธศาสนา ยิ่งเมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามารุ่งเรืองในสังคมไทย คำว่า “บุญ” ก็ยังมีความสำคัญโดดเด่นเป็นพิเศษ แม้เมื่อสังคมเหินห่างออกไปจากเนื้อหาสาระของพระพุทธศาสนา คนทั่วไปไม่มีโอกาสศึกษาหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา แต่คำว่า “บุญ” ก็ยังเป็นคำสามัญในสังคมไทย ที่คุ้นปากและถูกนำมาใช้นำมาอ้างอิงอยู่เสมอ แม้ว่าความหมายที่เข้าใจนั้น อาจจะคลาดเคลื่อนหรือคลาดเคลื่อนออกไปจากหลักการที่แท้จริง

คำว่า บุญ มีใช้มาก่อนพุทธกาล พวกพราหมณ์ก็ใช้คำว่า บุญ ในความหมายของการล้างบาป แต่การล้างบาปของพวกพราหมณ์ก็คือ การล้างบาปทางกายตามแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ เช่นแม่น้ำคงคา ดังนั้นในกาลก่อน พราหมณ์เรียกทำที่เขาไปล้างบาปกันว่า เป็น บุญ□ติดถ คือทำล้างบาป เมื่อพระพุทธเจ้าทรงเห็นเช่นนั้น จึงได้ให้นิยามความหมายของบุญใหม่ว่า เป็นการล้างใจ หาได้เป็นการล้างกายอย่างที่นิยมปฏิบัติในหมู่พราหมณ์ไม่

ส่วนบุญที่เป็นส่วนเหตุ นั้น ได้แก่ที่ตั้งแห่งการกระทำบุญ หรือการกระทำบุญนั้นเอง ทุก ๆ อย่างล้วนเป็นเครื่องชำระฟอกล้างจิตใจ เพราะจิตใจนี้คลุกเคล้าประกอบด้วยกามคุณารมณ์และกิเลสทั้งหลาย เป็นเหตุให้จิตใจไม่บริสุทธิ์ เป็นจิตใจที่เศร้าหมอง วิธีที่จะทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ไม่เศร้าหมองนั้น ก็คือการกระทำบุญ อันเป็นเครื่องชำระฟอกล้างจิตใจ จากกองกิเลส โลภ โกรธ หลง เป็นต้น เพราะว่าการกระทำบุญนั้นย่อมเป็นไปตรงกันข้ามกับกิเลส ไม่สนับสนุนกิเลส แต่เป็นการชำระกิเลสให้พ้นไปจากจิต และเมื่อกิเลสได้พ้นไปจากจิตแล้ว จิตที่เคยเศร้าหมองก็จะเป็นจิตที่ไม่เศร้าหมอง จิตที่ไม่บริสุทธิ์ ก็จะเป็นจิตที่บริสุทธิ์ และไม่ใช่แต่จิตเท่านั้น แม้แต่กรรมคือการทำงานที่กระทำ ก็เป็นกรรมคือการทำงานที่กระทำที่บริสุทธิ์ไปด้วย

บุญที่เป็นส่วนผล คือการได้มาซึ่งความสุข เป็นเป้าหมายสูงสุดของสรรพสัตว์ อาจต่างกันที่วิธีการที่ได้มาซึ่งความสุขเท่านั้น ความสุขนั้นมีอยู่หลายระดับ ตั้งแต่ความมั่งคั่ง การรู้จักบริโภค การ

ไม่มีหนี้ การมีอาชีพสุจริต จนถึงความสุขที่เกิดจากจิตที่สงบ และความสุขสูงสุดคือการดับทุกข์ คือ พระนิพพาน ในชีวิตโลกียวิสัย ความสำเร็จในชีวิตครอบครัวและการงาน เป็นความสุขอันน่าปรารถนาของทุกคน เพราะฉะนั้น ความสำเร็จ ก็เป็นอีกชื่อหนึ่งของความสุข คือ บุญ นั่นเอง ที่สำคัญก็คือว่า บุญ หรือ ความสุขสำเร็จนั้นได้มาได้อย่างไร สำหรับเรื่องนี้พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนขั้นตอนของการพัฒนาบุญ เพื่อให้เกิดเป็นความสำเร็จไว้อย่างครบถ้วน โลกปัจจุบันนี้คนไปเสียเงินเสียทองไปมากมาย เพื่อไปศึกษาเล่าเรียนวิธีการบริหารไปสู่ความสำเร็จ แต่พุทธวิธีของการบริหารตนและสังคม ไปสู่ความสำเร็จก็คือ บุญญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการนั่นเอง

ทาน การกระทำบุญอันสำเร็จได้ด้วยทาน อันคำว่า “ทาน” นั้นแปลว่าให้ เป็นชื่อของกิริยาที่ทำทาน แปลว่าการให้ เป็นชื่อของวัตถุที่ให้ แปลว่าวัตถุที่ให้ เป็นชื่อของเจตนา แปลว่าเจตนาเป็นเหตุให้ บุญ ย่อมเกิดได้ด้วยการให้ทาน เริ่มแต่ให้วัตถุ ให้อภัยทาน และให้ธรรมทาน ฉะนั้น ทานมัยคือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อแรก สู่ความสำเร็จของชีวิตและองค์กร

ศีล การทำตัวเป็นปกติ หรือการประพฤติอยู่ในคลองธรรม คือมีศีลเป็นคุณธรรมของการอยู่ร่วมกัน ศีลทุกข้อนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนกับสังคม เป็นกลไกควบคุมพฤติกรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมนั่นเอง ฉะนั้น ศีลมัยคือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่สอง สู่ความสำเร็จของชีวิตและองค์กร

ภาวนา การทำให้มีขึ้น ให้เป็นขึ้น คือการฝึกอบรมจิต เจริญปัญญาเป็นคุณธรรมสำคัญที่ทุกคนต้องมี เพราะปราศจากการอบรมจิต เจริญปัญญา ย่อมนำพาสังคมไปในทางที่ผิด คือ ทางแห่งกิเลส และทางแห่งความทุกข์ ความล้มเหลว ความสำเร็จ เริ่มจากการบริหารমনะคือใจ และปัญญาของตนเสียก่อน ฉะนั้น ภาวนามัยคือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่สาม

อปจายน การถ่อมตน คือธรรมแห่งการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม อยู่ได้ด้วยจิตใจที่อ่อนน้อมต่อกัน ไม่ปล่อยให้อำนาจแห่งทิฐิมาครอบงำ แม้เป็นผู้บริหารก็ควรมีจิตตั้งอยู่บนความประพฤติดอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ลู่อำนาจแห่งอัตตา จนเป็นที่รังเกียจของผู้อื่นและสังคม ฉะนั้น อปจายนมัยคือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่สี่

เวैयाวัจจ ความมีใจเต็มเปี่ยมด้วยการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น ทำงานสร้างสรรค์ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม ซึ่งก็คือมีจิตใจของความเป็นจิตอาสา การบริการสังคมนั่นเอง ฉะนั้น เวैयाวัจจมัย คือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่ห้า

ปัตติทาน การให้ส่วนบุญ คือรู้จักแบ่งปันสิ่งดีงามกับผู้ร่วมงาน และเพื่อนฝูงโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนแต่ฝ่ายเดียว เหมือนการแบ่งรางวัลความสำเร็จของบริษัทองค์กรให้ทั่วกันในหมู่พนักงานนั่นเอง ฉะนั้น ปัตติทานมัย คือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่หก

ปัตตานโมทนา การยินดีในความดีของผู้อื่น คือการมีจิตใจที่เปิดกว้าง ไม่อิจฉาริษยาผู้อื่น มีจิตพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี การส่งเสริมสนับสนุนผู้กระทำความดีเช่นนี้ ย่อมประสานให้สังคมอยู่ร่วมกันได้ แม้คุณธรรมแห่งจิตพลอยยินดี ก็คือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่เจ็ด

ธัมมัสสวนะ การฟังธรรม ชีวิตที่ดีคือการอยู่ด้วยการศึกษาปฏิบัติในศีล สมาธิ ปัญญา อยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น การบริหารบุญที่ดีต้องมีจิตใจศึกษาใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา และยินดีรับความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ โดยไม่มีทิฐิมานะเป็นตัวกั้นการเรียนรู้ ฉะนั้น ธัมมัสสวนมัย คือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่แปด

ธัมมเทศนา การแสดงธรรม คือการอยู่ในสังคมอย่างสุขสำเร็งได้นั้น ต้องมีจิตใจของความ เป็นกัลยาณมิตร กล่าวคือ มีจิตใจยินดีในการแบ่งปันความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น โดยไม่ปิดบัง เหมือนพระพุทธรองค์ที่ทรงสอนด้วยการไม่ซ่อนความรู้ไว้ ฉะนั้น ธรรมเทศนามัย คือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่เก้า

ทิวฐชุกัมม ทำความเห็นให้ตรง คือยึดในหลักการที่ถูกต้องเป็นกุศล ไม่ลุอำนาจแห่งกิเลส การยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้องดีงามเช่นนี้ เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารพัฒนาตนและสังคมไปสู่ ความสำเร็จ การที่สังคมเกิดวุ่นวาย ก็เพราะผู้คนในสังคมไม่มี ทิวฐชุกัมม คือความเห็น ความ เข้าใจที่ถูกหลัก ถูกเกณฑ์ ผู้คนในสังคมมักใช้ความถูกใจ เป็นหลักในการตัดสินใจตัดสินสิ่งต่าง ๆ ฉะนั้น ทิวฐชุกัมมมัย คือหลักการแห่งพุทธบริหารข้อที่สิบ

หลักพุทธบริหารทั้ง ๑๐ ข้อนี้ เมื่อจะสรุป ก็สามารถสรุปได้ดังนี้ หลักพุทธบริหาร ๓ ข้อต้น ที่ว่าด้วย ทาน ศีล ภาวนา เป็นคุณธรรมพื้นฐานเพื่อพัฒนาบริหารตน ส่วนหลักพุทธบริหารอีก ๖ ข้อ ต่อมา เป็นคุณธรรมที่นำไปสู่การพัฒนาต่อจากตนสู่สังคม เพราะจะก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนหลักพุทธบริหารข้อสุดท้าย คือ ทิวฐชุกัมม นับเป็นหัวใจสำคัญ เป็นทาง เสื่อของเรือ ที่จะคอยควบคุมทิศทางของการบริหารชีวิตและองค์กรให้ดำเนินไปในทางที่ถูกต้องตาม คลองธรรม ฉะนั้น พระพุทธเจ้าทรงให้พัฒนาบริหารตนด้วยการทำบุญ คือชำระล้างใจในส่วนตน เสียก่อน แล้วจึงก้าวไปสู่การทำบุญด้วยการบริหารหมู่คณะ เพื่อบุญคือความสุขที่สูงขึ้น และทั้งสอง ขั้นตอนต้องควบคู่ไปด้วยธรรม คือหลักการและหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง

บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ หรือเรียกแบบสมัยใหม่ว่า หลักการแห่งพุทธบริหาร ๑๐ ประการดังที่ได้
วิสันนา มา ย่อมชื่อว่าเป็นวิธีการที่ได้มาซึ่งบุญที่เป็นส่วนเหตุและบุญที่เป็นส่วนผล คือเป็นเครื่องชำระ
ฟอกล้างกิเลสที่เป็นมัจฉริยะ ความตระหนี่หวงแหน ที่เป็นโลภะ ความโลภอยากได้ ทำให้จิตใจ
บริสุทธิ์สะอาด และกรรมคือการทำงานที่กระทำออกไปเป็นทานคือการให้ ที่ใช้ร่างกายเป็นกายกรรม
ใช้วาจาพูดเป็นต้นก็เป็นวจีกรรม และที่มีจิตใจพร้อมที่จะให้ เพื่ออนุเคราะห์สงเคราะห์ เพื่อบูชา เพื่อ
เป็นบุญเป็นกุศลดังกล่าว เป็นมโนกรรม เมื่อเป็นดังนี้ก็ชื่อว่าได้กระทำบุญโดยแท้ มีผลคือการบริหาร
ตนและสังคมสู่ความสำเร็จ

พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณธรรมมงคลวุฒาจารย์ ได้กำเนิดในครอบครัวที่รู้จักหลักแห่งพุทธ
บริหาร จึงได้ชื่อว่า บุญ□าคโม ผู้มาด้วยบุญ ได้บำเพ็ญตนด้วยหลักการแห่งพุทธบริหารตลอดชนม์
ชีพ จนมีความสุขสำเริงมากมายนานาชนิด นับได้ว่ามีชีวิตอยู่ด้วยหลักการแห่งพุทธบริหาร และเมื่อ
ได้ทำกาลกิริยาไปแล้ว บุญที่ได้บำเพ็ญบริหารมาตลอด ก็ได้เป็นพลบปัจจัยได้มาซึ่งความบันเทิงใจ
คือความสุข ทำให้มีความสุขทั้งในโลกใบนี้ตอนมีชีวิตอยู่ โลกใบหน้าหน้า ในสัมปรายภพ และทั้งสอง
โลกด้วย ทั้งนี้เพราะได้เห็นกรรมต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยหลักแห่งพุทธบริหารนั่นเอง สมตามพระพุทธ
ภาษิตตรัสไว้ความว่า “บุคคลผู้มีบุญอันได้กระทำแล้ว ย่อมได้รับผล คือ ย่อมบันเทิงในโลกนี้ ย่อม
บันเทิงในโลกหน้า ย่อมบันเทิงในโลกทั้งสอง บุคคลผู้มีบุญอันได้กระทำแล้วนั้น ย่อมบันเทิงทั่ว ไป
แล้วสู่สุดคือคติที่ดี ย่อมบันเทิงอย่างยิ่ง เพราะเห็นซึ่งกรรมอันบริสุทธิ์ของตน” มีวิสันนา มา ด้วย
ประการฉะนี้

อิมินา กตทุกขิณานุปทานกิจจวเสน ด้วยอำนาจแห่งกุศลทักษิณานุปทานกิจ และบุญญ
มัยนฤทธิ์ ที่พระเถรานุเถระพร้อมด้วยคณะสงฆ์และศิษยานุศิษย์ ซึ่งมีเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต
เป็นประธาน คณะเจ้าภาพได้บำเพ็ญและได้บำเพ็ญเป็นบุพพเปตพลีทักษิณานุปทาน ครั่งนี้ จง
สัมฤทธิ์ เป็นกัลยาณเกียรติ ประกอบด้วยสุขสมบัติวิบูลมณูญผล แต่พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระ
ธรรมมงคลวุฒาจารย์ (บุญยงค์ บุญ□าคโม) ผู้เป็นรัตตัญญูบุพพการี สมอุทิศเจตนา โดยฐานนิยมทุก
ประการ

ในอวสานแห่งพระธรรมเทศนานี้ พระสงฆ์จตุรวรรค จะได้สวดคาถาธรรมบรรยายโดย
สรภัญญวิธี เพิ่มพูนอัปมาทธรรมในสมาคม สมควรแก่กาลนิยมนี สืบต่อไป.

วิสันนาพระธรรมเทศนา ในบุญ□าคมกถา สอนองกุศลศรัทธา ประดับสติปัญญาบารมี ยุติ
เพียงเท่านี้ เอิ๋ว ก็มีด้วยประการฉะนี้.